

Cəbrayıl gedən odlu yolu yaran tankçı

Həmin qəhrəman hərbi hissə komandiri, 32 yaşlı mayor Amid Heydərov idi

Elə nəsil tapmaq olmaz ki, onun doğmasından, yaxından kimsə Qarabağ uğrunda savaşda iştirak etməsin. Mənim də doğmaları, qardaşları, bacılarının övladları Vətən müharibəsində iştirak ediblər. Bacım oğlu kaşfiyyatçı-rabitəçi Vüqar Namazov I Qarabağ müharibəsində Goranboy rayonunun Tapqaraqoyunlu kəndində, digər bacımın nəvəsi topçu Seymur Mehdiyev Vətən müharibəsində Füzulidə şəhidlik məqamına ucalıblar.

2020-ci ilin qanlı-qadali günlərində imkan tapdıqca uşaqlarla əlaqə saxlayırdım. Murovda, Tərtərdə, Ağdərədə, Kəlbəcərdə, meşələrdə, dağlarda, dərələrdə... Hər dəfə onlara "ehtiyatlı ol, bala, evin tək oğlusan"– söyləyəndə "öndə biz getmirik: tanklar, ardınca xüsusi təyinatlılar, sonra biz. Niğaran qalma. Bir canımız var– Vətənə qurban. Evdən ya qazi, ya da şəhid olmağa çıxmışqı."– deyib mənə təskinlik verirdilər.

O vaxtdan 4 il keçib. Hər dəfə müharibədən söz düşəndə o öndə gedənləri düşündürdüm–tankçılar... Onlar müharibə haqqında çəkilmiş filmlərin simvolu kimi hafizəmə hopub. Müharibə deyiləndə gözüm önünə üz-üzə dayanan hərbiçilər yox, sıraya düzülmiş tanklar gəlir. Mənim nəzərimdə tank qan-qadanın, müharibənin simvoludur. İşə bax ki, bu dəfə haqqında söhbət açacağım Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı tankçı olub. Şəhid mayor Amid Heydərovu deyirəm – Lerik balasını. Gözünü açandan 2 dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, tank qoşunları qvardiya general-mayoru Həzi Aslanovla bağlı xatirələr eşidib, filmlər görüb, kitablar oxuyub. Elə hərbiçisi, xüsusilə də tankçı peşasını seçməyə də, yəqin ki, bu xatirələrin təsiri olub.

Xatırlatma

Vətən müharibəsində idarə etdiyi tankla düşmənin müdafiə xəttini ilk yaran onları mükəlləməyə çalışan əvəzlənən cəsur zabitlərimizdən biri də şəhid mayor Amid Heydərov olub. İki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Həzi Aslanov məktəbinin davamçısı kimi bu peşəyə dərinlən yiyələnib.

Amid 1988-ci il mayın 20-də Lerik rayonunda Rəbbil və Şükufə Heydərovların ailəsində doğulub. Ailədə 3 oğul – Asim, Amid və Heydər böyüyüb. Atası Rəbbil Heydərov indi taqəddüdə olsa da vaxtilə rayon poçt sistemində çalışıb. Anası Şükufə Heydərova evdar qadın olub. Sadə, zəhmətkeş ailədə böyüyən Amid cəsarətli və mürd böyüyüb.

Azərbaycan Ordusunun 32 yaşlı mayoru Amid Heydərov 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistanın işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması üçün başlanan İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı Cəbrayılın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə savaşıb. O, oktyabrın 3-də şəhidlik məqamına yüksəlib və Lerik şəhərində dəfn olunub.

Əbədi ehtiram

2021-ci ildə Lerik şəhərində Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı mayor Amid Heydərovin xatirəsinə yaradılmış

parka onun adı verilib və büstü qoyulub. 2021-ci ildə Lerik şəhəri 2 saylı Körpələr evi-uşaq bağçasına Amid Heydərovin adı verilib. Bakıda Nizami rayonundakı bir küçə Amid Heydərovin adınadır. Şuşada bir post onun adını daşıyır.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsində xüsusi xidmətlərinə və işğal olunmuş ərazilərin azad olunması zamanı düşmənin məhv edilməsi üzrə qarşıya qoyulmuş döyüş tapşırıqlarını yerinə yetirən zaman göstərdiyi qəhrəmanlıq nümunəsinə görə, hərbi qulluq vəzifəsini yerinə yetirən zamanı igidliyin və mərdliyin nümayiş etdirilməsinə görə, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamlarına əsasən, Amid Heydərova "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adı verilib. Bundan başqa, o, "Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad olunması

na görə", "Füzulinin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edilib.

Lerikdən hərbi təhsilə

Uşaqlıqdan özünə Həzi Aslanov örnək seçən Amidin böyüyəndə general olmaq arzusu onu Cəmşid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyə gətirib. Orada təhsil aldıqdan sonra, 2006–2010-cü illərdə Heydər Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbdə hərbi sənətinin inceliklərini, sirrlərini öyrənib, tankçı olmaq arzusunun reallaşdırıb. 2010-cu ildə hərbi məktəbi bitirib leytenant rütbəsi ilə Ağcabədidə işə başlayıb. Müharibəyə qədər o peşasını təkmilləşdirib, təcürbə qazanıb.

Sağlığında orduda misilsiz xidmətlərinə görə "Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinə

rinin 90 illiyi", "Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin 95 illiyi" yubiley medalları və "Qüsursuz xidmətə görə" 3-cü dərəcəli medala layiq görülüb.

Lələtəpədə ilk hücum

2016-cı ildə Aprel döyüşləri başlayır. Amid Heydərov kimi hərbiçilər – tankçılar bu döyüşlərdə fəal iştirak edirlər. Onlar həm torpaqlarımızı, yüksəkliklərimizi azad edir, həm də daha geniş miqyaslı döyüşlərdə iştirak üçün təcürbə toplayırlar. Mülki şəxslər bilməsələr də Amid və onun kimi həyatını hərbi sənətə bağlayanlar bilirdilər ki, gec-tez ordumuz ərazilərimizi işğaldan azad etməyə qalxacaq.

Rəsmi məlumatlara görə, Aprel döyüşlərində Lələtəpəyə çıxan ilk tankçılardan biri məhz Amid Heydərov olub. 32 yaşında hərbi hissə komandiri olan mayor Amid Heydərov Vətən müharibəsində də hücum əmri verildəndə tankı ilə düşmənin müdafiə

içində qəhrəmancasına şəhid olur.

Oğlunun şəhid olduğu xəbəri valideynlərinə çatanda yeri-göyü titrədən fəryad bütün Leriki ayağa qaldırır. Cəmi 1 il öncə serobral iflicdən əziyyət çəkən sonbeşik oğlu Heydərin ölümündən sonra Amidin qara xəbərini alan ananın beli бүkүlүb. Azərbaycan Bayrağına бүkүlүmүş tabutda yatanın Amid olduğuna inanmayan Şükufə xanım nələ çəkir, ağı deyir. Amma nə fayda... Torpağın üzü soyuq olur deyirlər. Amidin dəfnindən sonra ananı birtəhər sakitləşdirirlər...

Öyüncü xatirələr

Şükufə Heydərova oğlunun intiqamının düşməndən alındığına görə təskinlik tapdığını deyir:

– Şuşada bayrağımızın qaldırılması ilə Amidin ruhu şad oldu, bilirəm. Anayam, hər kəsdən çox mənə çötindir. Hər gün onun otağına girirəm, şəkilləri və paltarları ilə danışıram. Onun yoxluğu ilə barışmaq mümkün deyil, bacarmıram. Mənim balam həqiqətən çox mürd uşaq idi. O, iki dəfə müharibədə iştirak etdi. Lələtəpənin yüksəkliyini alanda birinci tankı ora özü çıxardı. Vətən müharibəsində bizə idarə etdiyi tankın yanında çəkirdiyi bir şəkli göndərmişdi. Tankın üstünə yazmışdı: "Şuşa – son mənzilimiz". Çox təəssüf ki, ora çatıb, Şuşanın azadlığına iştirak edə bilmədi. Şuşa həsrətli qəhrəman balam gül kimi tez açıldı, tez soldu.

Amid Heydərovin döyüş yolunu əhatə edən, həyatına, ailəsinə həsr olunmuş videoları baxıram. Bunlar xatirə üçün çox yaxşı olsa da, övladın, yaxud, həyat yoldaşının, dostunun bu videolarda canlı görüb, sonra onun yoxluğunu yenidən dərk etmək nə qədər ağrıdır? İstər valideynləri, həyat yoldaşı, istərsə də digər doğmaları üçün.

Qəhrəmanımızın qardaşı Asim Heydərov FHN-nin Lənkərandə işləyir:

– Amidin ölümü ilə mən qardaş yox, çox yaxın bir dost itirmişəm. Harada olmasından asılı olmayaraq, imkan tapanda zəng edirdi. Həmişə danışırdı deyirdi ki, ordumuz ki, belə irəliləyir, belə ki, gedirik, inşallah, torpaqlarımızı tezliklə işğaldan tam azad edəcəyik. Ən böyük arzusu general olmaq idi. Bir də Lələtəpəyə 1-ci çıxdığı kimi, Şuşaya da ilk gedən tankçı olmaq arzusunda idi. Qismət olmadı, amma yoldaşları onun arzusunun yerinə yetirdilər. Qardaşımın qanını yerdə qoymadılar, Qarabağımızı işğaldan azad olundu. Şuşaya özü gedə bilməyə də adı getdi.

Rəbbil Heydərov qəhrəman atası olmaqdan qürur duyur:

– 2023-cü il sentyabr ayının 28-də Bakının Nizami rayonunda oğlum şəhid mayor Amid Heydərovun adını daşıyan küçənin ünvan lövhəsinin açılış mərasimi oldu. B.Nuriyev və C.Naxçıvanski küçələrini birləşdirən adsız küçə "Amid Heydərov küçəsi" adlandırıldı. Açılışda Nizami Rayon İcra Hakimiyyətinin rəhbərliyi, məsul əməkdaşları, qazilər, rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri, Amidin döyüş yoldaşları və ailə üzvləri iştirak etdirdi. O günü mən heç vaxt unutmuyacağam.

Həmin açılışda əvvəlcə ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Çıxış edənlər 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Zəfərdən və bu Qələbəni bizə bəxş edən əsgər və zabitləri

mizin göstərdiyi qəhrəmanlıq və şücaətdən danışırdılar. Müharibədə qəhrəmancasına döyüşmüş, Azərbaycan Bayrağını işğaldan azad edilən torpaqlarımızda dalğalandırılmış, ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canlarını fəda etmiş əsgər və zabitlərimizi unudulmayacağını, onlara və ailələrinə hər zaman diqqət və qayğı göstəriləcəyini bildirdilər.

Sonda Amidin döyüş yoldaşları onun qəhrəmanlığından, vətənpərvərliyindən söz açdılar, xatirələrini bölüşdülər. Övladının itkisi bir ata kimi mənə nə qədər

kədərdirsə də, sarsılısam da, onun yoxluğu ilə barışmasam da, düşünürəm ki, Vətən uğrunda qurban gedən tək mənim oğlum deyil ki. Onların hər birinin arzusu Şuşaya bayraq sancmaq idi. Allah bütün şəhidlərimizin ruhlarını şad etsin. Mən orada ailəmə adından göstərdikləri diqqət və qayğıya görə ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlığımı bildirdim.

Təsəlli, mənəvi güc

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı şəhid mayor Amid Heydərovin özümdən sonra Vətənə, ailəsinə əmanət qoyduğu 2 övladı yadigar qalıb. Onlar da ataları kimi vətənpərvər ruhda böyüyür. Amidin həyat yoldaşı Nurəne Heydərova ilə söhbət edirik. Ailəsindən, Amidlə keçirdiyi günlərdən danışmasını xahiş edirik. Ömür-gün yoldaşının uşaqlığından şəhid olduğu günə qədər hər anından söz açır:

– Hərbiçisi olmaq şərafətdir, lakin bir o qədər də çötindir. Amidin yoxluğundan 4 il keçməsinə baxmayaraq, hələ də onu itirdiyimə inana bilmirəm. Elə bilirəm, haradansa xidmətdədir, vaxt tapan kimi zəng edəcək, uşaqları soruşacaq, onların nə yeyib-icdiyi ilə maraqlanacaq.

Amidlə 2012-ci ildə evlənmisik. Biz xüsusi tanış etməyə ehtiyac olmayıb, çünki qohumuq. O məni, mən də onu uşaqlıqdan tanıyıyıq. Biz ailə quranda Amid 2 il idi ki, ali hərbi məktəbi bitirib Ağcabədidə xidmətə başlamışdı. Evləndiyimiz gündən o harada Vətənə xidmət edib, mən orada ona qulluq etmişəm. Ağcabədidən sonra Beyləqanda xidmətə göndərilib. Sonra tək-rəqəbədiyə qayıtmışqı.

2014-cü il iyunun 15- də ilk övladımız – Şəms dünyaya gəldi. Amid sevincini

yalnız telefonla zəng edib bildirdi. Çünki Ağcabədidə qulluqda idi, gələ bilmədi. Səid isə 2016-cı ilin 14 fevralında doğulub. Onda Beyləqanda xidmətdə idi. Həmişə deyirdi ki, Səid mənim "Sevgililər gününə" hədiyyəmdir. Uşaqlar Lənkəran şəhər xəstəxanasında doğulublar. Heç birində Amid yarımda olmayıb.

Uşaqlara qarşı çox həssas və mehriban idi. Evə gələndə onlarla müxtəlif oyunlar oynayırdı. Şəms 6 yaşında idi, Səid isə 4. Onların anladığı, başa düşdüyü mövzularda suallar verirdi. Uşaqlar cavabı tapmayanda "Fikirləşin, gələn dəfə gələndə cavabını soruşacağam"– deyirdi. Gedəndə uşaqlara tapşırırdı ki, ananın sözü baxın, dəccəlik etməyin, nə versə yeyin. Mənə isə deyirdi ki, uşaqlar nə istəsə al.

O, Aprel döyüşlərində iştirak etmişdi. Göstərdiyi qəhrəmanlığa görə və şəxsi igidliyinə görə ona Azərbaycan Prezidenti tərəfindən vaxtından əvvəl 28 yaşında kapitan rütbəsi verilmiş və vəzifəsi qaldırılmışdı. Amid bundan çox sevinirdi. Deyirdi ki, Vətənə şərfəli xidmət etməkdən üstün heç nə ola bilməz. O yerdə ki, zəhmətinə qiymət verilir, gərək daha çox və can-başla çalışsan. Hərbiçisi işinə şərafət deyirdi. O, 2020-ci ildə Füzulinin Əhmədbəyli kəndində yerləşən hərbi hissəyə komandir təyin olunmuş, mayor rütbəsi almışdı. O vaxt hələ II Qarabağ müharibəsi başlamamışdı.

Biz müharibənin başladığını sentyabrın 27-də televiziyadan öyrəndik. Onunla bir gün əvvəl telefonla danışıyıq, mənə heç nə deməmişdi. Yəqin ki, hərbiçisi olaraq əks-hücum əməliyyatlarının başlayacağını bilməmiş olmalıdır. Həmin xəbəri eşidən kimi Amidə zəng etdim. Telefonu açıq idi. Dedim ki, Amid, müharibə başlayıb? Yəni bildirmədi, dedi ki, yanlış xəbərdir. Sentyabrın 27-də saat 11–12 radələrində son dəfə danışıq. Ondan sonra əlaqə saxlaya bilmədik. Amid danışığımızdan 6 gün sonra oktyabrın 3-də Cəbrayılın Ruzigar kəndində şəhidlik məqamına ucalıb.

Adının əbədiləşdirilməsi yolunda Amidə verilən adlar bizim üçün təsəllidir, adının yaşaması bizim üçün önəmlidir. Azərbaycan Prezidentinə Amidin ailəsi adından təşəkkür edirik. Çünki Amidin adı hər zaman yaşayacaq. Amid bu sonatı elə-bələ seçməmişdi. O inanırdı və həmişə deyirdi: "Biz olmasaq da, bizdən sonrakı